

Els operaris de mossèn Sol

El mes de desembre passat, el papa Bergoglio va nomenar bisbe de Barbastre-Montzó el sacerdot aragonès Àngel Pérez Pueyo. La notícia no tindria més importància per a la gent de l'Ebre si no fos perquè el nou bisbe és operari diocesà, va ser director general de l'orde (1996-2008) i, com a tal, ha tingut sempre molta relació amb Tortosa. Actualment era rector del Col·legi Pontifici Sant Josep de Roma.

Josep Bayarri Raga

A Tortosa, sempre que es parla dels Operaris –els Josepets en expressió col·loquial– es desperta el sentiment d'una cosa pròpia. Centenars de nois i noies van estudiar al col·legi del Rastre mentre va impartir estudis reglats d'Educació Primària i Batxillerat (1970-2000). El sentiment de pertanyença al col·legi és tan viu que el 2010 es va crear l'Associació d'Amics dels Josepets, que es reuneix cada any en actes de germanor i record, en especial als seus professors, com el seu darrer director, Timoteo Hernández. Abans era el Seminari i quan es va inaugurar el nou, gestionat directament pel bisbat, el col·legi va ser centre de formació per als aspirants a sacerdots operaris (1954-1970). Jo recordo les processons del Corpus pels carrers de Tortosa amb una munió de xiquets i adolescents vestits de capellanets cadascun, però amb la beca pròpia per diferenciar entre els del Seminari, els Josepets i encara els aspirants a jesuïtes de Roquetes.

Però el que més lligà els Josepets amb Tortosa va ser la figura del seu

fundador, Manuel Domingo Sol (1836-1909), mossèn Sol per a la gent de casa. Nascut a Tortosa, va exercir els primers anys com a sacerdot a diverses parròquies tortosines (Sant Blai, l'Aldea, Remolins) i com a professor de l'institut, i va dedicar-se a la joventut i a escriure als periòdics, i va ser molt present a la vida local durant els anys a l'entorn de la revolució del 68. El 1873 va fundar el Col·legi de Sant Josep per acollir-hi els estudiants de capellà del Seminari de Tortosa (al carrer de Montcada) que no tenien on viure. Sis anys després ja comptava amb 90 seminaris allotjats al nou edifici del Rastre, que va ser ampliat diverses vegades. El 1883 va crear la Germandat de Sacerdots Operaris Diocesans per col·laborar amb els bisbats en la formació de futurs sacerdots. A meitats del segle xx arribaren a gestionar una vintena de seminaris diocesans repartits per Espanya i Amèrica. Actualment hi ha uns 250 operaris, amb una forta presència a Argentina i Mèxic.

L'altra actuació important de mossèn Sol a Tortosa fou la construcció del temple de la Reparació, al carrer

de la Mercè, on hi havia el teatre de l'Hospital i, abans, l'església del convent dels mercedaris, expropiada arran de la desamortització del 1835 (el convent ocupava el que avui és la biblioteca Marcel·lí Domingo). El va projectar l'arquitecte Joan Abril Guanyabens (1899) i es va consagrar sis anys després. En destaquen la cúpula lucernari octogonal, una de les obres modernistes més significatives de la ciutat, i també la cripta neoromànica, rehabilitada fa poc. Hi ha frescos pintats per Antoni Cerveto i Josep Benet Espuny, i en un lateral hi ha el mausoleu amb la sepultura de mossèn Sol amb marbre de Carrara. La Reparació és oberta al culte i l'ambient que es respira al temple és d'una pau i una serenor que fa aconsellable atansar-s'hi i estar-s'hi uns instants reflexionant, tant val que hom siga creient com que no.

A més a més d'Àngel Pérez, l'altre bisbe que havien tingut els Operaris fou Manuel Moll Salórd, també director del Col·legi Sant Josep de Roma, nomenat bisbe coadjutor de Tortosa el 1938, que desenvolupà un llarg i polèmic pontificat (1943-1968). Després, per raons que caldria

La catedral és, avui, per als turistes, mentre que la Reparació i Santa Clara són espais oberts als tortosins que vulguen respirar la pau i el silenci d'uns llocs singulars.

esbrinar, Moll va distanciar-se dels Operaris i els creà molts problemes. A Tortosa en resten quatre: Andreu Salvatella i Josep Coves, que viuen a la part habitable del Col·legi del Rastre; Felipe Monclús, allotjat a la residència de Sant Miquel; i Javier Goñi, rector de la parròquia de la Mare de Déu dels Àngels, a la raval de la Llet.

A tots ells, l'enhorabona pel nomenament del seu germà Àngel Pérez com a nou bisbe, de qui cal esperar que tinga la sensibilitat que correspon a un pastor de l'Església envers els aragonesos de la franja de Ponent, de parla catalana, segregats de Lleida i incorporats a Barbastre per la pressió del nacionalisme espanyol. ■